str. 2
BEZPEČNOSŤ NA CESTÁCH
Ako sme na tom v EÚ?

str. 4
STARNUTIE OBYVATEĽSTVA V EÚ
Počet obyvateľov vo veku 15-64 rokov výrazne klesne.

EUROSPRAVODAJ

Elektronický mesačník centra Europe Direct Poprad | Apríl 2019

MEDZINÁRODNÝ DEŇ RÓMOV

Vyhlásenie Európskej Komisie

Rómovia sú najväčšou menšinovou komunitou v Európe – 6 miliónov Rómov žije v EÚ a 4 milióny v regióne rozširovania (Čierna Hora, Srbsko, Severné Macedónsko, Albánsko, Bosna a Hercegovina, Kosovo a Turecko). Napriek tomu už dlho čelia nerovnosti, sociálnemu vylúčeniu, diskriminácii a marginalizácii. Pri príležitosti Medzinárodného dňa Rómov, ktorý sa oslavuje 8. apríla, Európska komisia uviedla: *„Dnes oslavujeme rómsku kultúru a pripomíname si rómsku históriu, ktorá je po stáročia neoddeliteľnou súčasťou európskej histórie. Napriek tomu, že sú Rómovia najväčšou menšinou v Európe, ich komunity stále čelia všadeprítomnej diskriminácii a marginalizácii. To im bráni v prístupe k základným právam na vzdelanie, zamestnanie, dôstojné bývanie alebo k základným službám zdravotnej starostlivosti. Protirómske zmýšľanie je na vzostupe."* píše sa okrem iného vo vyhlásení.

NA ČELE ZOZNAMU NEBEZPEČNÝCH VÝROBKOV SÚ HRAČKY A AUTOMOBILY

Európska komisia zverejnila správu za rok 2018 o systéme Safety Gate pre nebezpečné výrobky (bývalý systém včasného varovania). Zo správy vyplýva, že príslušné orgány si navzájom vymenili 2 257 varovaní o nebezpečných výrobkoch. K najviac nahlasovanej kategórii výrobkov patrili hračky (31 %), po ktorých nasledovali motorové vozidlá (19 %) a na treťom mieste boli odevy, textil a módne doplnky (10 %). Medzi najviac nahlasované riziká patrili: chemické riziká a riziká poranenia (po 25 %) a ďalej riziko zadusenia v prípade detí (18 %). Na Slovensku patrili medzi najčastejšie oznamované výrobky hračky, svietiace reťaze a šperky, čo sa týka rizík išlo o chemikálie, riziko zadusenia či elektrického šoku. Varovaní bolo 50 a následne prijatých opatrení 231. Jedným z najbežnejších opatrení na zníženie rizík, ktoré nebezpečné výrobky predstavujú je ich stiahnutie od používateľa. Podľa správy však podiel úspešne stiahnutých zostáva vo všeobecnosti nízky. Výsledky správy poukazujú na to, že až jedna tretina respondentov vedome naďalej používa výrobky stiahnuté od používateľov. Viac ako polovica všetkých zistených nebezpečných výrobkov pochádza z Číny. Spolupráca s čínskymi orgánmi v oblasti bezpečnosti výrobkov zostáva prioritou, no jej výsledky sú neisté. Komisia v tejto súvislosti naďalej spolupracuje s príslušnými čínskymi orgánmi. Týka sa to aj zvyšovania informovanosti o pravidlách bezpečnosti výrobkov, ktoré treba spĺňať pri predaji spotrebiteľom v EÚ.

BEZPEČNOSŤ NA CESTÁCH: AKO SME NA TOM V EÚ?

Slovensko zaznamenalo pokles počtu úmrtí na cestách o 8%

Minulý rok zomrelo na cestách v Európe menej ľudí, ale podľa nových predbežných údajov za rok 2018, je potrebné vyvinúť v tomto smere väčšie úsilie. V roku 2018 bolo v EÚ 28 približne 25 100 smrteľných nehôd spôsobených dopravnými nehodami. Ide o pokles o 21% v porovnaní s rokom 2010 a o 1% v porovnaní s rokom 2017. S priemerom 49 úmrtí na jeden milión obyvateľov to potvrdzuje, že európske cesty sú zďaleka najbezpečnejšie na svete. Celkovým cieľom je znížiť počet úmrtí na cestách do roku 2020 na polovicu, čo vyžaduje od členských štátov a celého spoločenstva v bezpečnosti cestnej premávky rýchly postup. Čo sa týka Slovenska, v oblasti bezpečnosti cestnej premávky sa od roku 2010 zlepšilo o 28% - viac ako je priemer v EÚ. Okrem toho, od roku 2017 do roku 2018 Slovensko zaznamenalo pokles počtu úmrtí na cestách o 8%, čo predstavuje 46 úmrtí na milión obyvateľov. Krajiny s najvyššou úmrtnosťou boli Rumunsko (96 úmrtí / mil. obyvateľov, Bulharsko (88 úmrtí / mil. obyvateľov), Lotyšsko (78 úmrtí/ mil. obyvateľov) a Chorvátsko.

ENERGETICKÁ ÚNIA

Od vízie k realite

Zo štvrtej správy o stave energetickej únie, vyplýva, že Komisia v plnej miere realizovala svoju víziu – stratégiu energetickej únie, ktorá všetkým Európanom zaručuje prístupnú, cenovo dostupnú, bezpečnú, konkurencieschopnú a udržateľnú energiu. Európa sa už stala globálnym lídrom v boji proti zmene klímy. Európske politiky realizované vo všetkých oblastiach nasmerovali EÚ správnou cestou, takže si mohla plne osvojiť zásadu prechodu na čistú energiu, využiť hospodárske príležitosti, ktoré z toho vyplývajú, vytvárať rast a pracovné miesta a zdravšie životné prostredie pre spotrebiteľov. Budovanie odolnej energetickej únie s progresívnou politikou v oblasti klímy a energetiky je jednou z politických priorít Junckerovej Komisie. Dnes hodnotíme úspešnú realizáciu toho, čo bolo v roku 2014 ešte len víziou jednotnej, prepojenej, bezpečnej a udržateľnej energetickej únie.

ÚNIA KAPITÁLOVÝCH TRHOV

Európsky parlament podporil zásadné kroky na podporu zxamestnanosti a rastu

Komisia uvítala, že Európsky parlament napokon schválil právne predpisy, ktorými sa položia základné kamene únie kapitálových trhov (CMU). Prijatím tohto významného počtu návrhov urobil ďalší krok k dokončeniu CMU, ktorá predstavuje jednu z najdôležitejších politických priorít Komisie. Projekt únie kapitálových trhov je v centre úsilia Komisie o posilnenie rastu v Európe, investícií do inovácie a konkurencieschopnosti EÚ vo svete. Vďaka tomu, že už bolo 11 z 13 návrhov schválených, CMU bude môcť poskytnúť európskym firmám ďalšie zdroje financovania a občanom nové možnosti sporiť na svoju budúcnosť. Tak sa stane skutočnou hnacou silou investícií na jednotnom trhu. CMU investuje do projektov, ktoré sú šetrné k životnému prostrediu, čím prispieva k udržateľnému a uhlíkovo neutrálnemu programu EÚ.

STARNUTIE OBYVATEĽSTVA V EÚ

Počet obyvateľov vo veku 15-64 rokov výrazne klesne

Kombinácia vplyvov starnúceho obyvateľstva, ústavných stropov na dôchodkový vek a nižšieho potenciálu na rast zamestnanosti ohrozuje dlhodobú stabilitu verejných financií. Podľa aktuálnych prognóz Európskej komisie stúpne podiel ľudí vo veku 65 rokov a viac na počte ľudí vo veku 15-64 rokov z 20 % v roku 2016 na 60 % v roku 2060. To vytvorí finančný tlak na dôchodkový systém, zdravotníctvo aj systém dlhodobej starostlivosti o starších a nevládnych ľudí. Pre udržateľné verejné financie potrebovalo Slovensko už aj bez ústavných stropov na dôchodkový vek okamžite prijať opatrenia v objeme 1,09 % HDP, čiže 927 miliónov eur v cenách roku 2017. Po zavedení stropov môže ich potreba stúpnuť na dvojnásobok.

Otázke pripravenosti Slovenska na starnutie obyvateľstva sa venoval spoločný seminár Zastúpenia Európskej komisie v SR a inštitútu INEKO, ktorý sa uskutočnil 15. apríla Bratislave. Väčšina účastníkov považuje za najefektívnejšie riešenie dôsledkov starnutia zvyšovanie produktivity práce. To sa dá dosiahnuť vykonávaním kvalitnej hospodárskej politiky, lepším podnikateľským prostredím a kvalitnejším vzdelávaním. Medzi ďalšími riešeniami uviedli znižovanie miery náhrady pri starobných dôchodkoch, znižovanie iných výdavkov mimo dôchodkov a zvyšovanie zamestnanosti. *„Starnutie obyvateľstva sa týka nás všetkých. Európska populácia starne, celkový počet obyvateľov*

síce vzrastie z 511 miliónov v roku 2016 na 520 miliónov v roku 2070, ale zmení sa jeho veková štruktúra. Počet obyvateľov vo veku 15-64 rokov výrazne klesne z 333 miliónov v roku 2016 na 292 miliónov v roku 2070,“ povedal na úvod seminára vedúci Zastúpenia Európskej komisie na Slovensku Ladislav Miko.

JUNIOR INTERNET AMAVET 2019

Finále súťažnej konferencie JUNIOR INTERNET AMAVET 2019 sa uskutočnilo 5. a 6. apríla 2019 na Fakulte informatiky a informačných technológií STU

v Bratislave. Už 14 rokov je súťaž pre žiakov základných a stredných škôl živnou pôdou na objavovanie ich talentu v oblasti informačných technológií. Zúčastňujú sa jej začínajúci tvorcovia webu, grafici, dizajnéri, programátori mobilných aplikácií a blogeri, ktorých práce boli odbornou komisiou vybrané na celoslovenské finále. Prehliadka kreativity, odbornosti, ale i zábavy bola v tomto roku zameraná aj na bezpečnosť internetu a komunikáciu. Pod záštitou Zastúpenia Európskej komisie na Slovensku odborná komisia vyhodnotila kategóriu JuniorTEXT, ktorá motivovala súťažiacich zamyslieť sa nad otázkami participácie v rámci Európskej únie. Súťažiaci písali texty na tému „Tentoraz hlasujem za...“ Prezentácie prác ukázali, že mladí ľudia sa veľmi intenzívne zamýšľajú nad problémami, ktoré sú pálčivé a väčšina z nich si zvolila tému ochrany životného prostredia.

EUROSPRAVODAJ – Elektronický mesačník Informačného centra Europe Direct Poprad.
Vydavateľ: Informačné centrum Europe Direct Poprad. Adresa: Hviezdoslavova 24, 058 01 Poprad.
Texty článkov: Európska únia. Spolufinancované z rozpočtu EÚ.
Pre použitie obrázka uvedeného v tomto dokumente je potrebné kontaktovať autora obrázka.
© EDIC Poprad, EÚ, 2019
Ďakujeme Vám za čas, ktorý Ste venovali čítaniu Eurospravodaja, veríme, že Vás zaujal.
Vaše pripomienky, návrhy a otázky uvítame na europedirect@europedirectpp.eu.